

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopen petivrtne po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Nagodba.

Včeraj je državni zakonik priobčil prvo serijo nagodbenih zakonov, uveljavljenih s pomočjo § 14. drž. osn. zak. S tem je formalno zaključen večletni boj radi nagodbe in je postalo popolnoma jasno, kako hudo delstvo in kaka gorostasna budalija je bila nemška obstrukcija à tout prix.

Nemške opozicionalne stranke so šle z vihrajočimi zastavami v obstrukcijski boj, hoteč preprečiti uveljavljanje nagodbe, dokler vlada pred njimi ne kaptulira in ne prekliče jezikovnih naredb za Češko.

Tega svojega namena nemške stranke niso dosegle. Jezikovne naredbe se niso preklicale, nagodbo pa je vlada vendar uveljavila, če tudi brez sodelovanja parlamenta. Obstrukcija je s tem doživela najpopolnejši fiasko, zakaj svojega namena ni dosegla, pač pa povzročila, da so se najvažnejši, globoko v vse gospodarsko življenje segajoči zakoni uveljavili, ne da se bi bili ljudski zastopniki zamogli o njih posvetovati in o njih izreči svojo sodbo. Uveljavljanje nagodbe čez glave ljudskih zastopnikov, brez privoljenja legitimnih pooblaščenecv ljudstva je zgolj in jedino krivda nemških obstrukcijskih strank.

Parlamentarizmu je s tem uveljavljanjem nagodbe zadet smrtonosen udarec, kajti dovoljevanje davkov je prva in temeljna njegova pravica, iz zahtevanja te pravice se je parlament rodil, a če se pravice neče ali ne more poslužiti, potem je nepotreben.

Za take nagodbene določbe, kakor jih obsegajo včeraj razglašeni zakoni, bi vlada v parlamentu najbrž ne bila dobila večine. Celotna sodba o nagodbi še ni mogoča, ker še ni razglašen ves kompleks zakonov, ki se skupno zovejo nagodba. Obelodanjeni so samo zakoni o konsumnih davkih, zakoni o davkih na žganje, na pivo, na petrolej in na sladkor, toda določbe teh zakonov so skrajno trde in nam predočujejo

vso avstrijsko gospodarsko mizerijo v celi njeni nagoti.

Davki na najnujnejše življenske potreščine so najodijoznejši in najkrivičnejši vseh davkov, a dočim se v naprednih državah trudijo, da jih zmanjšajo kar mogoče, dočim so na pr. na Angleškem in v Združenih državah prav znatno znižali davek na sladkor, se pri nas ti davki še zvišujejo.

Po nagodbenih zakonih ostane samo davek na žganje nespremenjen, vsi drugi davki pa so se zvišali, nekateri manj, drugi več.

Davek na pivo se je od 16:7 kr. zvišal na 17 kr., vendar je to zvišanje le nekako zaokroženje, ki zadeva največje pivovarne, v tem ko se bodo malim pivovarnam dovolili popusti.

Davek na petrolej se zviša od 2 gld. na 3½ gld., s čimur bo sicer močno vstrebano posestnikom galiških nafta-vrelcev, kar pa bodo zlasti revnejši sloji prav hudo občutili.

A kaj naj rečemo o zvišanju davka na sladkor? To zvišanje je naravnost gorostasno in bo še znižalo že itak jako nizki standard of life v naši državi. Konsum sladkorja kaže, kako živi ljudstvo, živili dobro ali slabo. Na Angleškem pride na leto povprečno 35 kilogramov sladkorja na vsakega človeka, v Avstriji pa povprečno le 2½ kilograma. Ti številki kažeta, kako revno živi ljudstvo pri nas.

Naša država žrtvuje leto za letom kolosalne svote v podporo cukrarstva. Tovarnarjem daje za eksport sladkorja znatne bonifikacije, ker bi brez teh ne mogli konkurirati z ruskimi in ameriškimi izdelki na londonskem trgu, a posledica tega je, da je naš sladkor, katerega pri nas doma ljudstvo ne more plačevati, ker je predrag, na Angleškem jako poceni, tako poceni, da ga tam pokladajo celo prašičem!

Davek na sladkor je doslej pri nas znašal 13 gld. od metrskega stota, po novi nagodbeni predlogi pa se zviša za 6 gld. in bode torej znašal 19 gld. Cena vsakega ki-

lograma se zviša za 6 kr., se zviša tako, da bodo revnejši sloji morali še bolj omejiti konsum sladkorja. Če pojde tako naprej, potem bodo ti sloji kmalu samo še suho polento otepavali.

Prava vrednost srednjedobrega sladkorja, dokler leži v tovarnarjevem skladišču, se računa na 15 kr. kilogram. Cena seveda se preminja. Odvisna je od množina razpoloživega blaga, od števila kupnih ponudb, od oddaljenosti kupca od producenta, od eksportnih razmer itd., kar ceno seveda povečava. Dejanska vrednost pa znaša, kakor rečeno, kacic 15 kr., a če po tej računamo, potem znaša davek od sladkorja v znesku 19 kr. od vsakega kilograma, celih 127 odstotkov realne vrednosti blaga, in to govori cele knjige.

Kakor rečeno, so se ti novi davki uveljavili s pomočjo § 14. naše ustave. Nečemo o tem govoriti, da-li je vlada opravičena porabljanja tega paragrafa tako, kakor dela sedaj že dve leti. Nazori so v tem oziru različni, ali ker sila tudi kola lomi, ker nemška obstrukcija ne dopušča, da bi funkcioniral državni zbor, a ves državni stroj vendar ne more mirovati, se da poraba § 14. opravičiti vsaj za vse tiste zadeve, ki so neodložive. Nikakor pa se ta paragraf ne da porabiti za nalaganje novih davkov, za zvišanje bremen. To nasprotuje duhu ustave in duhu paragrafa 14. Vlado po stopanje je torej po našem prepričanju nezakonito in protiustavno in mi konstatujemo to še zategadelj, ker slovenski poslanci o tem molče, mi pa nečemo biti njihovi sokrivci.

V Ljubljani, 21. julija.

Doslednost avstrijskih socialnih demokratov.

Znano je, da so se surove obstrukcije l. 1897. vdeleževali v prvi vrsti nacionalci in socialni demokratje. Posl. Berner, Resel in tovariši so se pretepali, skakali preko ograje na predsedništvo in divjali kakor Indijanci. „Arb. Ztg.“ je proslavljala takrat svoje poslance kakor moderne Siegfriede,

toda kmalu se je začelo njeno navdušenje za obstrukcijo tajati. Začela je dokazovati, da je parlament vendarle za to na svetu, da dela, ne pa da ubija parlamentarizem. Socialni demokratje so se pomaknili v ozadje, in ko so izdali v novjšem času nemški radikalci znova parolo, da bo treba delati tudi delegacijskim volitvam obstrukcijo, se je oglasila „Arb. Ztg.“ proti temu, češ, da se morejo zabraniti volitve delegacij le z brahialno silo, s pestjo, noži in revolverji, in vse je kazalo, da se nekdanjih junaštev svojih poslancev sramuje. Toda, glej jo doslednost, včerašnja „Arb. Ztg.“ se že zopet približuje nemškim radikalcem ter izjavlja, da bo treba vendarle obstruirati proti delegacijam. Sijajna doslednost dunajskega glavnega glasila avstrijskih socialnih demokratov je s tem dokazana. Radovedni smo le, ali brusijo Pfersche, Wolf, Resel in Berner že svoje pipe na skupnem brusu.

Dogodki v Belemgradu.

„Pol. Corr.“ poroča oficialno: Policija je ves aktini material v atentatni aferi že oddala preiskovalnim sodnikom. Vse zaprte osebe so v ječah glavne policije, kjer ostanejo do obravnave. Tudi vest, da so v verigah, ni resnična. Več radikalnih voditeljev na pr. Pašić in Tavšanović, so sporočili svojem, da se ravna ž njimi dostojno ter da so zdravi. Vsi zaprti si smejo s svojci dopisovati. — Vesti o odstopu Gjorgjevičevega kabineta in o nastopu Ribarca, ki je bil pri kralju v avdienci, se prerokajo. Ranjeni adjutant Milana Lukić je predvčerajšnjim popolnoma zdrav zapustil garnizijsko bolnišnico. Torej tudi njegove rane niso bile posebno nevarne in hude, in to je nov dokaz, da atentat ni bil resen. Častništvo in meščanstvo bo priredilo Lukiću velike ovacije. — Značilno za kraljevsko surovost in netaktnost Milana je bil njegov nastop pri sprejemu visokoskolskih profesorjev. Milan je namreč dejal: Tudi mej Vami, gospodje, so možje, ki imajo vsled zaupanja mojega ljubljene sina in gospodarja visoka mesta, možje, k-

LISTEK.

Ob otvoritvi vrhniške železnice.

(Spisal Ciril.)

(Konec.)

Ako kdo ne mara ostati že na Brezovici, kjer Bog roko moli, napotil se bo proti Vnanjim Goricam. Pod malim, proti barju pomaknjenim gričkom, čegar kamenolom zapaziš že od daleč, se svetlijo hiše tega sela. Do tja nimaš hoditi več kakor dvajset minut. Če te mika poletiti na vrh griča, kjer stoji mala cerkva, razgrne se ti najlepši pogled na vso jugozahodno stran ljubljanskega barja proti Borovnici in Vrhniku. V podnožju gričev, — otokov nekdanjega jezera, — ki se vzdigujejo za izpremembo iz barja, svetlikajo se vasi in cerkve. „Hribov zelenih pas“, ki obdaja na vseh straneh barje, kamniške planine in polhograško pogorje poveljujejo sliko, kakoršne ti ne more pričarati pred tvoje oči noben slikar.

Slabe pol nre oddaljeno od Vnanjih Goric ležé Notranje Gorice v podnožju sosednega griča, vzdigujočega se iz barja, na čegar vrhu čepi vas Plešivica. In če pojdeš že v Notranje Gorice, potoval boš tudi še naprej k podnožju Sv. Ane, Sv. Jožefa in

Žalostne gore; cerkvice na teh treh v podnožju Krma se vzdigujočih gričih se vidijo daleč na okoli ter nas vabijo k sebi na višave, od koder lahko uživamo lepoto jako razsežnega razgleda z vso svojo dušo.

Od Brezovice dalje drdra vlak vzporedno s tržaško cesto v večji in potem v manjši razdalji med travniki proti Logu. Tržaška cesta, katero lahko zasledujemo iz kupeja, teče bolj ob podnožju hribovja, onstran katerega se vleče vzporedno z železniško progo prav do Vrhniške prijazna dolina potoka Horjulščice; vzporedno s to dolino onstran horjulskega in dobrovškega hribovja pa se vleče romantična polhograška dolina, skozi katero drvi bistra Gradaščica.

S porasteneh hriba se zasveti cerkva dragomerska, pod njo v podnožju pa vasica Dragomer. V mali razdalji zopet z drugega griča nas pozdravlja druga brezoviška podružnica in v podnožju vasi Log; sredi med obema gričema in hribovjem, ki ju veže, pa se razprostirajo pisane livade. Lepa pokrajinska slika ti veže oko in srce, tako da ti niti na misel ne pride, da bi pogledal na drugo stran proti barju, Krimu in bližnjemu Kušlu novemu gradu, in da niti ne čuješ sprevednikovega glasu, ki naznanja, da smo na mali postajici „Log“.

Železniški tir se vedno približuje

tržaški cesti in podnožju hribovja; kmalu pa krene čez cesto ter zavije prav k podnožju Kovškega griča, kjer so trdnjeha tla, dočim se tržaška cesta oddalji od podnožja ter vodi sedaj v ravni črti med travniki na Vrhniko.

„Drenov grič!“ — Zadnja postaja pred Vrhniko. Par hiše okoli „stare šrange“*) je vse. Poleg „stare šrange“ je tudi stara krčma na glasu, na katero naj bodo prijatelji dobre kapljice opozorjeni.

Turist krene od „stare šrange“ črez grič na ono stran v dolino Horjulščice. Že na vrhu griča se odpre mikaven pogled v horjulsko dolino, na vas Horjul, ležečo pod hribom Koreno, s katerega gleda daleč na okoli korenska cerkev, na vas Zaklanc in grad Lesno Brdo. Težko se zdržiš, da ne bi šel naprej doli v dolino mimo Lesnega Brda proti Horjulu, da si bližje ogledaš te maloznane, a krasno ležeče kraje. S Horjula se spleča poletiti na Koreno radi lepega razgleda, odtod pa na ono stran v sosedno dolino proti Polhovemu Gradcu. To pot je slovensko planinsko društvo bodočim prijateljem vrhniške železnice, ki želé napraviti daljšo turo, že v naprej zaznamenovalo.

*) „Gen. stab. karte“ imajo na tem mestu „stara strango“. Še več takih cvetk najdeš v teh kartah ob progi vrhniške železnice, kakor: Pol-doxar — Potokar, Svinja gorica — Sinja gorica itd.

Od Drenovega griča do Vrhniške pa ni več daleč. Vozečim se skozi malo usedo, katero je bilo treba prekopati med malim izrastkom Drenovega griča, nam je za par hipov pogled zaprt na obe strani. Skoro pa se razsvetli, in naše oči plavajo zopet po zelenih travnikih in poljih proti Sinji gorici, Blatni Brezovici, Bevkam tja do veličastnega borovniškega mostu in proti temnemu pobočju Trebovnika in Ljubljanskega vrha, ki obmejujeta barje med Borovnico in Vrhniko. Na drugi strani od nas se svetlika gričevje, obmejujoče horjulsko dolino in dolino proti Podlipi. Seli Velika in Mala Ligojna v podnožju tega gričevja, izza katerega nas pozdravljajo vrhovi polhograškega pogorja, kmalu izgineta izpred naših oči. Približali smo se griču Sv. Trojice, vzdiga jočem se nad Vrhniko, vlak zažvižga in — na Vrhniko smo. Vozili smo se skoraj eno uro.

Kam pa zdaj?

Častilec dobre kapljice in jedi ne bo dolgo premišljal. Prijatelju narave pa ni tako lahko odločiti se, kajti narava tu okoli Vrhniške na vse strani „kliče in miče“: ali bi šel k izvirkom Ljubljanske, ali bi jo mahnil po dolini proti Podlipi ali k Sv. Trojici in odtod naprej na Kuren, ali skozi Bistro v Borovnico?

Najbližja je še pot do izvirkov Lj-

so bili ministri in državni svetniki, pri tem pa toliko strahopetni („feige“), da so me napadali zahrbtno. Da ne dvomite, koga mislim, Vam odkrito povem, koga mislim. To je namreč dr. Mihael Vuid. Vsi prisotni so se obrnili k dr. Vuidu, ki je ves blede jeljal: „Velikanstvo, tega jaz nisem storil“. Členi deputacije pa so vskliknili: „Sramota! Doli z dr. Vuidem!“ — Dr. Vuid je bil ob svojem času finančni minister, vsučiliški profesor in drž. svetnik. Dr. Vuid bo prosil za posebno avdienco, da se opraviči.

Reorganizacija grške armade.

V zadnji žalostno končani grško-turški vojni se je izkazalo, da so krivi slabih razmer v grški armadi najbolj nezmožni oficirji. Zato se je obrnila grška vlada na razne tuje armade, da bi poslale nekaj svojih častnikov na Grško. Iz Berlina in Londona so prišli baje že ugodni odgovori in bodeta nastavljena tudi neki general in admiral s plačo 40—50 tisoč drahem na leto.

Dreyfusova afera.

„Lanterne“ poroča, da se začne nova obravnavna proti Dreyfusu v Rennesu dne 11. avgusta; „Matin“ pa piše, da se začne že početkom avgusta. Seje bodo trajale vsak dan od 7.—12. ure dop. Obravnavna bo trajala nekaj tednov. Prič bo več kakor 200. Esterhazy ponavlja v „Matinu“, da je spisal bordereau po naročilu, ter da ga je prinesel leta 1894. v stanovanje obersta Schwartzkoppena neki Nemec. Klerikalni časopisi o aferi skoraj sploh več ne pišejo, kar je pač pomenljivo.

Občinski svet ljubljanski.

V Ljubljani, 20. julija.

Seji je predsedoval župan Hribar.

Obč. svet. Pavlin je poročal o pogodbi, ki se ima skleniti v zavezi gradnje za oddajo električnega toka iz mestne elektrarne za to železnico. Ta zadeva je postala akutna šele tedaj, ko se je dovršila mestna električna naprava. Najprej se je kranjska stavbinska družba zanimala za to zadevo. Prosila je za dovolitev za izvršitev predpripravnih del, in napravil se je načrt, s katerim se je obč. svet bavil pred dvema letoma. Vsled tega si je kranjska stavbinska družba tudi izposlovala koncesijo. Pri otvoritvi elektrarne je bil direktor firme Siemens & Halske na to zadevo opozorjen, ker je bilo že tedaj očitno, da stavbinska družba železnice ne zgradi. Direktor firme Siemens & Halske je stvar prestudiral in spoznal, da bi se po načrtu stavbinske družbe odvrnil promet iz osrčja mesta, in bi se projektovane proge nikdar ne rentirale. Tudi tvrdka Ritschl & Comp. se je tedaj začela zanimati za stvar in je lani meseca julija predložila magistratu načrt pogodbe. Meseca oktobra je predložila svoj načrt tudi firma Siemens & Halske. Ti pogodbi sta bila prva podlaga daljnim obravnavam. Obe firmi sta projektovale glavno progo čez Mestni trg. Tekom posvetovanj sta bili pogodbi znatno premenjeni. Ko je bilo dospel posvetovanje že

ljani. Divja romantika in prijetni hlad okoli skalnega kota, kjer približno glavni izvirek na dan, kaj dobro uplivata na človeka, ki si v svojem burnem žitju poželj tihega kraja.

Tudi k cerkvi sv. Trojice, ki je takoj nad trgov na malem griču, ni daleč; lepi in razsežni razgled nazaj proti Ljubljani pa celó odškoduje za kratko pot vkreber in malenkostni trud. Od Sv. Trojice do Kurena, ki se vzdiguje naprej proti podliski strani, vodi zaznamenovana pot. V jedni uri si lahko s Kurena zopet na Vrhniki in ne bo ti žal za pot.

Dolina proti Podlipi je polna čarnih prirodnih slik. Iz vasi Podlpe, ležeči konci doline, kamor dospes v dveh urah, te vabi zanimiva pot na Vrh k Sv. trem kraljem, od koder imaš velikanški razgled na vse strani kranjske dežele.

Kdor bi pa rad šel pozdravit vrle „coklarje“ in bi se nazaj v Ljubljano potegnil raj iz Borovnice za južno železnico, ubere pot proti podnožju porastene Ljubljanskega vrha.

Prijetna in složna pot privede v dobri pol uri v Bistro. Takoj ob cesti izpod hriba pridruži na dveh, treh krajih stranski izvirek Ljubljanske, katerega takoj izkoristi velika Verbičeva tovarna za stole.

precej daleč, oglasila se je še tretja firma, „Union“ družba na Dunaju, ki pa je prav za prav filialka električne družbe v Berlinu. Ta načrt je bil veliko ugodnejši od prejšnjih dveh. Naposled se je oglašila še firma Suhanek v Pragi. Iz vseh teh načrtov so bile povzete vse tiste stvari, ki so za mesto ugodne in izločene vse za mesto neugodne določbe. Sestavil se je potem končni načrt, in na tega podlagi so se naposled dognala pogajanja. Prvi pogoj tej pogodbi je, da ne sme iz nje za občino izvirati nobena žrtev in noben risiko. Ta določba je bila toli potrebnejša, ker podjetje najbrž dolgo let ne bo donosala dobička. Dalje se je uvaževalo, da mora biti mestni občini v kratkem času omogočen od kup električne železnice, in da preide podjetje v gotovem času brezplačno v last mestne občine. Odsek se je oziral tudi na to, da bi podjetnik ne dobival prevelikega dobička iz železnice. Njegov kapital naj se pač primerno obrestuje ali tako velikanški ne sme biti dobiček, kakor pri izvestnih podjetjih, ki obstoje v našem mestu še iz prejšnjih časov. Seyeda se je pri načrtu mislilo tudi na to, da se poleg prvotnih prog napravijo še stranske proge in izposlovalo se je, da se bode takoj zgradila stranska proga čim bo to dejansko omogočeno. Podjetnik se bode tudi zavezal, da jemlje električni tok iz mestne elektrarne, kar bo mestu dajalo dobička, sploh pa se je odsek vspešno trudil, zagotoviti občini kar mogoče velik upliv na upravo podjetja in izposlovati nizke cene za občinstvo. Pogodba spada v dva dela, v glavno pogodbo in v pogodbo glede oddaje električnega toka iz mestne elektrarne. Pri slednji pogodbi je bilo zlasti gledati, da se v elektrarni potrebne prenapredbe izvrše brez stroškov za občino. Izmed vseh ponudb je najugodnejša ponudba Siemens & Halske. Ta firma se je akomodirala osmerim zahtevam električnega direktorja, povrh pa daje renomé te firme garancijo, da izvrši delo dobro in solidno. Ponudba družbe „Union“ tudi sprejme glavne pogoje, ali njene zahteve glede oddaje toka so prevelike. Da se jim ustreže, bi bilo treba napraviti nov stroj v elektrarni, kar bi veljalo 55.000 gld. in bi morala občina še pomnožiti svoje osobje v elektrarni, kar bi veljalo nad 1000 gld. na leto. Drugi dve ponudbi sta še neugodnejši, zlasti ker bi bila odkupnina previsoka. Poročevalec je nasvetoval, naj se sprejme ponudba firme Siemens & Halske, povdarjaje, da električna železnica bo za Ljubljano velik korak naprej, in se bo lepo pridružila vodovodu in elektrarni, saj postane z njo Ljubljana šele resnično moderno mesto.

Obč. svet. Turk se je izrekel proti napravi električne železnice, rekši, da sedaj dejanski še ni potrebna, pač pa da bode na škodo raznim domačim obrtnikom, zlasti vsem izvoščekom in sploh voznikom ter utedne spraviti mnogo rodbin ob kruh. Podjetje se tudi ne bo rentiralo in lahko se zgodi, da bo mesto primorano, prevzeti električno železnico, kar mu povzroči velika bremena. Deset let bo mesto še lahko brez te naprave. Do tedaj se bodo morda

Bistro pa dela znamenito tudi veliki, dobro ohranjeni samostan, v katerem so nekdanje živeli Kartuzijanci. V Borovnici, kamor nimamo več daleč, so imeli svojo podružnico. To so bili prvi pristni coklarji, ker so nosili cokle. To prozaično ime posvečenih bistriških coklarjev pa se je počasi prijel tudi posvetnih prebivalcev borovniške vasi; in njihovo vas pa imenujejo hudomušneži Coklarijo ali Cokelburg.

Oča Anžuta, stara coklarska glavina, izviren coklar, so pa drugačnega mnenja. Menijo namreč, da je to ime nastalo v domači vasi. Uzrok pa mu je sama svetnica Marjeta v glavnem oltarju borovniške cerkve, ki ima na desni nogi coklo...

Pol ure imamo od Bistre do Borovnice, ležeče ob vhodu v prijazno dolino, skozi katero prišumlja brhka Borovniščica v pusto ljubljansko barje. Vhod v dolino krasí mogočni viadukt, ki veže bregova doline.

Tr v Borovnici počakamo vlaka, ki bo pridrdral iz Trsta, da nas popelje zopet domov, kjer se snidemo z onimi, ki so raje čakali na Vrhniki vrhniškega vlaka.

Spomini pa, katere smo prinesli s sabo s pota, nas bodo zopet in zopet napotili, da poletimo v lepe kraje v okrilju nove vrhniške železnice.

razmere izboljšale, in se bo ves promet pomnožil tako, da bo električna cestna železnica mogla izhajati, sedaj pa naj se predlagana pogodba s firmo Siemens & Halske odkloni.

Obč. svet. Lenče je dejal, da je g. Turk moral tako govoriti, kakor je govoril in to z ozirom na nekatere obrtnike, in je opozoril, da občina ni vezana niti za krajcar, ako bi se podjetje ne rentiralo. Obč. svet. Turk je v tem oziru v zmoti. Po tej železnici bo občina imela dobiček, ker se bo jemal električni tok od mesta, sicer pa je o vsem tem tudi g. Turk prepričan.

Obč. svet. Gogola je dejal, da je v poročilu pogrešal marsikaj važnega, kar se mora pojasniti, predno se pogodba odobri. Ljubljana ima veliko ozkih ulic; po katerih vozovi električne železnice, ki bodo 1 m 80 cm široki, ne bodo mogli voziti ali bodo vsaj jako otežili promet. Tudi ni zagotovila, da občina valed električne železnice ne pride v položaj, razširiti elektrarno. Slednja že sedaj komaj zadostuje, a če se bode redno več investiralo, postane rentabilni račun iluzoren. Inženér Münz se je izjavil, da bo treba povečati elektrarno, ako se napravi električna železnica, ker taka, kakor je sedaj, ne bo zadoščala. Poročevalec je tudi dejal, da si je občina pridržala pravico odkupa. Kakšen račun bo za podlago pri tem? To je jako važno vprašanje. Če se račun že danes ne predpiše, ne bo občina od pravice odkupa imela nobene koristi.

Obč. svet. Turk je izjavil, da napram obč. svet. Lenčetu svojega stališča ni zavzel iz zasebnih interesov, ker osebno ni pri stvari čisto nič interesiran, niti mu je pričakovati kake škode, ampak da so mu njegovo stališče narekovale koristi obrtnega stanu.

Poročevalec obč. svet. Pavlin je odgovarjal vsem predgovornikom. Napram g. Turku je pripomnil, da razume strah gosp. Ljudje se bodo po električni železnici še bolj privadili voziti se in se bodo izvoščkov še raje posluževali kakor sedaj. Če se občinstvo zdaj izvoščkov ne poslužuje posebno rado, so tega izvoščki največ sami krivi. Bremen ne proizvodi električna železnica občini nikdar. Če je občina ne bo hotela prevzeti, je pa ne bo prevzela in vse bo v redu. Kar se tiče ozkih ulic, katere je omenil obč. svet. Gogola, pristojna odločite v, katere ulice so tako ozke, da jih treba razširiti, železniškemu ministrstvu. Ako bo treba odkupiti kako hišo, zadenejo vsi stroški podjetje, ne občine. Inženér Münz, na katerega se je skliceval obč. svet. Gogola, je konkurent, in je torej naravno, da skuša delati ovire celi napravi. A vzlic temu je ravno po ponudbi Siemens & Halske omogočeno, da ni treba novega stroja in novega parnega kotla v elektrarni napraviti. Potrebne bodo pač neke premembe v elektrarni. Stroški za te bodo znašali kakih 20.000 gld., a denar bo dala tvrdka in občina ji bo vrnila ta izdatek s tem, da bo tekom 25 let odpisavala primerni znesek od porabljenega toka. Če občini to ne bo konveniralo, lahko vsak dan odreče dajanje toka in je takoj odvezana vseh dolžnosti in vsacega plačila. Kar se tiče amortizacije in dotičnega računa, se bo stvar pojasnila pri specialni debati.

Obč. svet je na to sklenil preiti v specialno debato.

Glavne točke pogodbe so naslednje: Firma Siemens & Halske zgradi takoj progo od južnega kolodvora čez Dunajsko cesto, Prešernove ulice, Mestni trg, skozi Florjanske ulice do dolenskega kolodvora ter progo Mestni trg Poljane-Sentpeterski most-Vodmat do garnizijske bolnice. Obe progi morata biti tekom 15 mesecev po sprejetju pogodbe izgovorjeni. Poleg teh dveh glavnih prog je projektovanih še več drugih stranskih prog, ki pa se zgrade pozneje po potrebi, oziroma kadar bodeta prvotni progi nesli 5% dobička. Občina da firmi Siemens & Halske dovoljenje, da napravi električno železnico s pogojem, da preide vsa naprava po preteku 50 let z vsemi pritliklinami brezplačno v last mestne občine. Ako hoče občina, pa sme podjetje odkupiti tudi že po preteku 25 let in sicer mora tedaj zanj le toliko plačati, kolikor do tedaj ni investirane kapitala amortiziranega. Občina nima prav nobenih prispevkov plačevati, ako se izkaže potreba, odkupiti kaka poslopja ali popraviti mostove, mora vse stroške firma sama nositi, pač pa participira občina pri čistem dobičku. Firma mora namreč polovico vsega nad 50% znašajočega čistega

dobička odrajtovati mestni občini. Glede vožnega reda določa pogodba: Od septembra do maja se mora vršiti obrat od 1/7. ure zjutraj do 1/10. ure zvečer, v ostalih mesecih pa od 6. ure zjutraj do 10. ure zvečer. Vsa proga se razdeli v štiri pasove in bode plačati za vožnjo po enem pasu 5 kr., po dveh pasih 7 1/2 kr., po treh pasih 10 kr. in po vseh štirih 12 1/2 kr. Prvi pas bode segal od kolodvora do pošte, drugi pas do Šentjakobskega trga, tretji pas od trga do dolenskega mostu in četrti pas od mostu do dolenskih železnic.

V specialno debato poseglo je več govrnikov.

Obč. svet. Prosenc je predlagal, naj se glavna proga ne razdeli na štiri pase, ampak na tri pasove in naj se določajo cene na 4, 8 in 12 kr., občina pa naj si pridrži pravico, revidirati tarife vsako leto.

Poročevalec obč. svet. Pavlin je pojasnil, da cene nikakor niso previsoke, da so povsem primerne, sicer pa več, kakor se zdaj nasvetuje, se bo dalo doseči.

Obč. svet. Gogola je tudi zagovarjal stališče, da mora občina imeti kmalu pri liko revidirati tarife. Sedaj se ne da spoznati, če so tarife primerni; to se izkaže šele pozneje, zato pa mora biti mestni občini ohranjena možnost, da jih premeni, in ne bo kar za 10 let vezana. Govornik je vprašal, kaj so glede tarifov ponudili konkurentje?

Poročevalec obč. svet. Pavlin je pojasnil, da so konkurentje vsi zahtevali določitev večjih cen, kakor jih sedaj ponuja Siemens & Halske.

Sprejet je bil odsekov predlog brez premembe.

Glede porabe ulic je obč. svet. Prosenc zahteval z ozirom na ponudbo necega konkurenta, naj se zahteva od podjetja najemščina, ki bo od 100 gld. rasla leto za leto na 2000 gld.

Obč. svet. Šubic je svaril, naj se nikar preveč ne zida na izjave konkurentov. Ravno tisti konkurent, ki sploh ne pride resno v poštev, lahko meče z besedami in obljubami krog sebe. Na avtoriteto propadlih kandidatov ni zidati.

Obč. svet. Pavlin je izrekel zaudenje, da se dotični konkurent s svojo ponudbo ni oficelno oglašil pri odseku, ampak privatno pri gosp. Prosencu. V ponudbah, ki so došle odseku, ni noben konkurent tega ponujal, kar je nasvetoval g. Prosenc.

Obč. svet. Gogola je dejal, da o propalih kandidatih ni možno govoriti.

Obč. svet. Prosenc je očital obč. svet. Šubicu, da je imenoval dotičnega neimenovanega konkurenta propadlega človeka, proti čemur je obč. Šubic ugovarjal. Razvil se je jako rezek dialog, ki se je končal s tem, da je župan Hribar poklical obč. svet. Prosenca k redu.

Obč. svet je sprejel odsekov predlog brez izpremembe in potem odobril vse ostale paragrafe glavne pogodbe.

Sledila je potem specialna debata o pogodbi glede dajatve elektrike. Redakcije te pogodbe se je udeležil dr. Munda.

Načelo je bilo, da mestna občina ne bo imela ne stroškov ne rizika. V elektrarni bode treba nekaj sprememb. Doseglo se je, da ne bo treba napraviti ne novega stroja ne novega kotla. Sprememba v elektrarni se bo izvršila tako, da jo bo plačala firma, mestna občina pa jej bo ta izdatek pri plačevanju porabljenega toka računala, in sicer se razdeli to vračunanje na 25 let. Ako bi se promet na električni železnici ustavil za več kakor leto dni, ni občina nič dolžna vrniti, niti v slučaju, če občina pogodbo odpove. Občina lahko odpove pogodbo glede dajatve toka, kadar hoče, in vsaka povrnitev investicij odpade. Ako pogodbo odpove, mora se dve leti dajati tok.

V debato ni posegel nihče in so bili vsi paragrafi sprejeti z veliko večino.

Na to je obč. svet. Gogola predlagal, naj se pogodba da obč. svetnikom na razpolago, da jo prestudirajo. Pri čitanju ni možno točno slediti tako, da bi se mogla vsaka določba prevdariti in vsestransko uvaževati. Tu ne gre samo za dajanje električnega toka iz mestne elektrarne, gre se za več. Govorilo se je o prezidavah v elektrarni, kar bo veljalo 20.000 gld. To je stvar, ki jo je treba resno premisliti.

Župan Hribar je izjavil, da tega predloga obč. svet. Gogole ne more dati na glasovanje, ker je bila ravno poprej

s veliko večino glasov odobrena vsa pogodba.

Občinski svet je na to sprejel obe pogodbi tudi v tretjem branju in je sklenil, da je ti pogodbi skleniti s firmo Siemens & Halske.

Župan Hribar je po tem končnem glasovanju čestital občinskemu svetu, da je tako zagotovil podjetje, ki bo mestni občini na veliko korist. Odsek je imel jako težavno nalogo in silno veliko dela. Več kakor šest mesecev je zboroval skoro permanentno, zadnje dni je imel seje še čez polnoč in dosegel je, da ga razen Dunaja v celi državi ni mesta, ki bi imel tako ugodno pogodbo kakor Ljubljana. Končno se je župan s toplimi besedami zahvalil občinskemu svetniku ravnatelju Senekoviču za njegovo požrtvovalno delovanje v tej zadevi, kakor tudi poročevalcu obč. svet. Pavlinu.

S tem je bil dnevni red končan in sledila je tajna seja.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. julija.

— **Osebnosti.** Deželni inženier g. Fran Pavlin je imenovan višjim inženierjem; mestni inženier v Kraljevem Gradcu g. Jaromir Hanuš je imenovan inženierjem pri deželni vladi v Ljubljani. — Skladničnikom mestnega vodovoda in elektrarne je bil v sinočni tajni seji obč. sveta imenovan gosp. Ivan Bajželj v Ljubljani.

— **Velika rabuka v kazini.** Učenci Mahrove šole imeli so sinoči svojo odhodnico. Te odhodnice se je udeležilo tudi mnogo družega občinstva, dam in gospodov. Vse se je vršilo v miru in v redu, dokler ni vojaška godba zasvirala „U boj“. Slovenci, Hrvatje in Srbi, katerih je v Mahrovi šoli veliko več, kakor Nemcev, so tej pesni živahno ploskali in so klicali „Živio“. Misleč, da je to njihova pravica, saj so tudi Nemci ploskali nemškim skladbam in saj je bil večer zanje prirejen, ne za drugo občinstvo. Toda nemško občinstvo ni bilo tega mnenja. To občinstvo je hrupno demonstrovalo proti pesmi „U boj“, klicalo „Pfui“ in obsipalo vojaško godbo z raznimi nepreljubeznimi priimki. Nastal je škandal. Vojaška godba je takoj pobrala šila in kopita in je odšla, žensko občinstvo je zbežalo na vse strani, v tem ko so Nemci dejansko napadli Slovence, Hrvatje in Srbe. Gospod Mahr je pač miril kolikor je mogel, ali njegova beseda ni nič zalegla. Zbral je maljše svoje gojence in z njimi odšel, mej tam, ko je v kazini divjal boj. Nemci so bili kakor besni, pogum pa jim je vžigala zavest, da so v večini in da v sosedni „Zvezdi“ ni nič ljudi. Kako surovo in ošabno so se Nemci vedli, se vidi iz tega, da so necega Mahrovega gojenca, brata slovenskega visokošolca, katerega imajo Nemci še od lanskega leta v jako ne ljubem spominu, vrgli na cesto, in isto tako se je zgodilo nekemu gospodu, ki je prišel gledat, če je tudi njegov sin, ki obiskuje Mahrovo šolo na vrtu. Pri napadu so se posebno odlikovali „Karniolci“, ki kaj radi kažejo svoj pogum — kadar so na varnem.

— „Karniolci“ v Ljubljani. „Karniolci“ zopet „heilajo“ po mestu. Jutri maljko baje imeti po dolgem času svoj „bummel“. Bilo bi pač najbolje, da policija „Karniolcem“ taka izzivanja prepove, kajti sicer pride lahko zopet do rabuk, zlasti ker so slovenski visokošolci razburjeni, saj so ljubljanski „Karniolci“ bili med onimi nemškimi dijaki, ki so junija meseca prepredili izlet in koncert „Slovanskega pevskega društva na Dunaju“ v „Türken-schanzparku“.

— Za „Sokolov“ izlet v Tržič k desetletnici „Bralnega društva“ se kaže živo zanimanje. Vspored slavnosti v Tržiču je razviden iz svoj čas objavljenega naznanila. Ob 1/10 uri zjutraj v nedeljo bo pozdrav in sprejem došlih gostov pred slavo lokom. Ob 11 1/4 uri sv. maša in slavno-stno blagoslovljenje zastave. Ob 1/11 uri skupni obed v prostorih bralnega društva. Popoldne koncert in telovadba „Gorenjskega Sokola“ na vrtu gosp. Aljančiča v Bistrici, kamor odkorakajo društva ob 3. uri. Sodeluje domžalska godba. Potem prosta zabava in ples. Zvečer v bralnem društvu ples. Sokol se vrne iz Tržiča okoli 6. ure k večernemu gorenjskemu vlaku v Kranj. Slav-

nosti se utegne vdeležiti lepo število vnanjih rodoljubov iz raznih krajev.

— **Slov. akad. ferialno društvo „Sava“** vabi slov. visokošolce in abituriente, da pošljejo v kratkem svoje do-neske za upravo leto 1899 podpisaneu blagajniku. Letnina znaša 2 kroni; novovstopivši plačajo še vstopnine 2 kroni. Občni zbor „Sava“ bo 7. avgusta; kdor do takrat ni plačal letnine, oziroma vstop-oine, nima na zboru glasovne pravice. — Doneski naj se pošiljajo ali izročajo pod pisancu v Ljubljani, Pred škofijo št. 17; ustne informacije pa daje vsak dan od 1. do 3. ure popoldne v „Narodni ka-varni“. „Sava“ se udeleži v nedeljo, 23. t. m., slavnosti „Slov. bralnega društva v Tržiču“. „Savani“ naj se zbero do 7. ure zjutraj na južnem kolodvoru, od koder se odpeljejo z „Ljubljanskim Sokolom“ do Kranja, od tam na vozovih v Tržič. — Stud. iur. Anton Bončar, t. č. blagajnik.

— **Občni zbor umetniškega društva** bo v nedeljo dopoldne v „Nar. domu“. Voliti je odbor ter sklepati o prvih nalo-gah tega društva, ki šteje doslej že blizu 80 členov. Želeli je, da se oglasi do ne-delje še več rodoljubk in rodoljubov, ki hočejo pristopiti v vrste rednih, podpornih ali ustanovnih členov velevažnega umetni-škega društva. Oglasila sprejema t. č. bla-gajnik, g. vodja Fr. Gerbič v Ljubljani.

— **Št. Jakobsko-trnovska možka** podružnica sv. Cirila in Metoda v Ljub-ljani. Izid volitve odbora pri občnem zboru dne 17. t. m. je bil nastopni: Dr. Fran Papež, odvetnik, deželni poslanec, prvo-mestnik; Mavrilij Šarabon, mestni katehet njega namestnik; — Josip Pichler, umir. c. kr. okr. tajnik, zapisnikar; Jernej Ba-hovec, komptoarist v Schwentnerjevi bu-kvarni, njega namestnik; — Ivan Vrhov-nik, trnovski župnik, blagajnik; Karol La-hajnar, hišni posestnik, njega namestnik. Zastopnikom k veliki skupščini sta bila izvoljena Mavrilij Šarabon, katehet in Jernej Kilar c. kr. računski revident; — pregle-dovalcem računov Vinko Vizjak deželni računski revident in Karol Žagar deželni blagajnik.

— **Novi davek na sladkor.** Finančno ravnateljstvo za Kranjsko je izdalo naslednji razglas z dne 20. julija 1899, št. 12.692, zadevajoč dodatni davek za sladkor in sladkornato blago. Na podlagi cesarskega ukaza z dne 17. julija 1899, drž. zak. št. 120, radi delovite izpremembe zakona z dne 20. junija 1888 o davku od sladkorja se nasled-nje na občno znanje daje: Sladkor v § 1., št. 1., označene vrste, ki je že prešel v prosti promet in se nahaja kot tak, ali v blagu, sladkor imajočem (tudi v neizgotovljenih izdelkih), kakor: sladkorčkah, osla-jenem sadiju, čokoladi in drugem kakao ima-jočem blagu, dne 1. avgusta 1899 v ozem-lju, kjer ta ukaz velja, je zavezan dodat-nemu davku po 12 vinarjev za kilogram čiste teže. Za ta davek se smislu primerno nporablja določila o potrošninah. Pri raču-nanju dodatnega davka od sladkorja, kateri se nahaja v gorej navedenem sladkornatem blagu, je vzeti za podlago naslednjo slad-korovitost (saharozo), če se izrecno ne za-hteva plačilo dodatnega davka na podlagi manjše sladkorovitosti: 1. za sladkorčke 85%, 2. za oslajeno sadje 60%, 3. za čo-kolado in drugo, kakao imajoče blago 55%, čiste teže; 4. za likerje 30 kilogramov za 100 litrov. Dodatni davek znaša torej: za 100 kilogramov sladkorčkov 10 K 20 vin., za 100 kilogramov oslajenega sadija 7 kron 20 vin., za 100 kilogramov čokolade ali drugega kakao imajočega blaga 6 K 60 vin., za 100 litrov likerja 3 K 60 vin. Dodatnega davka se oprošča sladkor kot tak ali v sladkornatem, dodatnem davku zavezanem blagu v posesti oseb, ki se pečajo s trgo-vino ali razprodajo sladkorja ali sladkor-natega blaga, ali z obrtom, v katerem se vporablja sladkor, v količinah, ki ne prese-gajo 20 kilogramov, v posesti drugih go-spodarstvenih predstojnikov pa v količi-nah, ki ne presega deset kilogramov. Vsakdor, ki ima dne 1. avgusta 1899 za-logo sladkorja kot takega ali v blagu do-datnem davku zavezanem, ki skupno pre-sega 20 odnosno 10 kilogramov, mora to zalogo prijaviti, in sicer posebej za sladkor, sladkorčke, oslajeno sadje, čokolado in drugo, kakao imajoče blago, kakor tudi za liker, ne glede na to, ali jo hrani v svojih lastnih ali tujih prostorih, ter v prijavi na-vesti tudi kraj in shrambene prostore. Te

prijave morajo se vložiti pismeno v dvojnem izdatku tekom 1. do vstevšega 3. avgusta 1899 na predpisanem vzorcu, in sicer vselej pri onem oddelku finančne straže, v čegar okolišju se nahaja shrambeni prostor za sladkor ali sladkornato blago. Dodatnega davka oproščenih količin ni treba prijaviti. Presega pa zaloga one količine, mora se prija-viti cela zaloga vstevši tudi dodatnega davka oproščeno količino. Osebe, katere se pečajo s trgovino, ali z razprodajo sladkorja, ali z obrtom, v katerem se uporablja sladkor, so obvezane tudi razen v slučajih § 27. za-kona z dne 20. junija 1888, drž. zak. št. 97, za dobo 60 dni, računši od 1. avgusta 1899 glede zalog sladkorja v § 1., št. 1. ozna-čene vrste, v kolikor niso oproščene do-datnega davka, po zahtevi izkazati dobavo in vplačani dodatni davek, odnosno vpla-čano povišano potrošnino. Osebam, ki so zavezane plačati dodatni davek, in ki z ozirom na svoje imovinske razmere niso v stanu plačati dodatni davek naenkrat, zna finančno ravnateljstvo dovoliti pri-merne obroke. Dotične prošnje naj se tukaj vložijo, in sicer najkasneje do 3. avgusta 1899, in je treba v njih zajedno navesti, za koje obroke se prosi. Ako se predpisana prijava zaloge sladkorja dne 1. avgusta 1899 obstoječe opusti, ali pa ko bi de-janska količina presejala prijavljeno koli-čino za več kot pet odstotkov, ima se naložiti kazen s štiri- do osemkratnim zneskom prikrajšanega ali prikrajšanju iz-postavljenega dodatnega davka. Druge ne-resničnosti o prijavi, ki ne zadevajo slad-korne količine, je kaznovati z redovno kaznijo od 4 do 40 kron. Kdor ne bi iz-kazal dobavo odnosno vplačane davka, kaznuje se s štiri- do osemkratnim do-datnim davkom od one količine sladkorja, glede katere ni imel dokaza. Ta postavna določila razglasijo se s pristavkom, da se bodo dobivale golice za prijave zalog za-čenši s 25. julijem 1899 brezplačno pri vseh davčnih in glavnih davčnih uradih kakor tudi pri vseh oddelkih finančne straže na Kranjskem.

— **Velike divje race in pa prepove-dani lovski čas.** Piše se nam: Zakon z dne 22. avgusta 1889. l. določa, da se ve-lika divja race niti ne sme streljati, niti loviti od dne 1. marca do 31. julija. C. kr. okrajna glavarstva kranjska so pa za leto 1898/99. izdala lovske karte, na katerih se nahaja besedilo § 1. zakona z dne 20. de-cembra 1874. l.; torej zakona, ki ni več veljaven. V smislu odst. 18. tega paragrafa sme se namreč velika divja race streljati že s 1. julijem. Vprašanje nastane tedaj, se-li sme koga kaznovati, če se ravna strogo po besedilu še veljavne lovske karte, katero mu je dalo c. kr. okr. glavarstvo proti pla-čilu pristojbine 3. gld. Mi mislimo, da ne. Umestno bi pač bilo, da bi deželni odbor, ki baje zalaga politična oblastva s takimi zastarelimi tiskovinami, v bodoče ne dajal tako povoda, za kršenje sedaj veljavnega zakona z dne 22. avgusta 1889. leta. Ome-njamo tudi še, da se divji golob po ravno kar omenjenem zakonu, ne vsteva več mej lovno divjačino; na lovskih kartah za l. 1898/99. je pa zanj še vedno prepovedan lovski čas od dne 15. aprila do 15. avgusta.

— **Domača umetna obrtnost.** V trgo-vini gosp. Jos. Petriča, Sv. Petra cesta, razstavljena je omara, izdelana v jugoslo-vanskem slogu v delalnici g. Ivana Pin-tarja v Kranji, za katero je g. A. Šifer izgotovil vse rezbarije z izvanredno pre-ciznostjo. Delo je naročeno od tukajšnjega zdravnika vladnega svetnika g. dr. F. Zu-panca. Opozarjamo sl. občinstvo, naj si ogleda to krasno delo domače industrije.

— **Glas iz občinstva.** Piše se nam: Včeraj dne 20. t. m. drvil je neki častnik s kolesom zvečer — brez svetilke po „Zvezdi“, ne da bi ga ustavil kak policist. So-li čast-niki toli vzvišeni, da ne velja za nje poli-cijski red?

— **Vladna baraka v Erjavčevih uli-cah** in k tej pripadajoča lopa prodala se bode dne 5. avgusta t. l. ob 9. uri dolo-čen na lici mesta potom javne licitacije. Licitantje za barako bodo morali vložiti pred začetkom licitacije vadij v znesku 370 gld. (tridesetdeset goldinarjev avstr. velj.) v roke dražbenega komisarja. Draž-beni pogoji uvidijo se v navadnih uradnih urah pri stavbnem oddelku deželne vlade Erjavčeva cesta II. nadstropje.

— **Aretovanje.** Konjača v Peččenjku Franca Ponikvarja so orožniki po izvršeni

hišni preiskavi aretovali in izročili okrož-nemu sodišču v Novem mestu, ker leti nanj utemeljeni sum, da je prodajal pri raznih ulomih v zatiškem okraju ukradene stvari, katere so mu donášali tatovi.

— **Na Radni** ima gospod Koračin tri velike, popolnoma zrele grozde v oknu, ka-mor je trta napeljana. Čudno je videti po-polnoma črno in zrelo volovino na trti vi-sečo že sredi julija na Dolenjskem.

— **Nesreče.** V Leskovcu je strela ubila 16le tnega pastirja Ivana Zupančiča. — V Primostku je utonil 6 1/2 letni Anton Muc. — V Čužni vasi je gorelo pri posest-niku Jos. Šerkotu. Škode je 1000 gld. — V Malnah je pogorel kozolec Iv. Pungrčarja. Škode je 1200 gld.

— **Ulom.** V Podklancu je neki Ivan Spelič iz Zubrance ulomil pri Josipu Ka-jinu in odnesel raznega blaga v vrednosti 140 gld.

— **Nova pošta v Straži.** Za pošta-rico je imenovana gospodična Evgenija Endlicher.

— **Ustrelil se je v Gorici** sin znanega stavbenega podjetnika, milijonarja Ceconija, ulanski nadporočnik Hubert Ceconi in sicer radi rodbinskih razmer.

— **Popravek.** V včerajšnjem podlistku je citati mesto grad Bukavice pravilno Bokalce.

— **Hrvatski tamburaši iz Zagreba** svirali bodo jutri, v soboto na Virantovem vrtu. Začetek koncerta ob 6. uri popoldne.

* **Ola Hauson in Lavra Marholm v bedi.** Pisatelj Ola Hauson in njegova duho-vita soproga, pisateljica Lavra Marholm sta prestopila lani iz protestantske vere h katoličanstvu. Zategadelj so ju zapustili vsi protestantovski založniki in časopisi ter ne sprejemajo njiju spisov. Zategadelj živita zakonca v Monakovem v veliki bedi, in neki list je prinesel poziv, naj bi katoliški Nemci podpirali zapuščenega pisatelja. Lavra Mar-holm je spisala več novel ter tri senzaci-onalne knjige o ženstvu: „Das Buch der Frauen“, — „Zur Psychologie der Frau“ in — „Wir Frauen und unsere Dichter“. Vse tri knjige so pisane duhovito in v prekras-nem slogu.

* **Velik požar.** Iz Lipto-Szent-Miklose javljajo, da je nastal v Hoszzuretu požar, kateri je upelil skoro vso vas. Zgoreli so tudi trije otroci, katere so zaprli stariši v stanovanje, ko so šli na polje. Tudi mnogo živine je zgorelo. Ogenj so baje zategili otroci, kateri so se z žveplenkam igrali.

* **Plača operne pevke Melbe.** Av-straljšanka gospa Melba dobiva za svoje petje jako lepo plačo. Gostovala je najprej po Ameriki, kjer so ji dali za večer 300 funtov (okoli 3600 gld.). Pela je le v pri-vatnih hišah. Sedaj poje v Londonu. Tam ji plačajo za vsak nastop še več. Gospa Melba je baje krasna ženska ter poje — nečuvno lepo.

* **Proti parvenijem.** Angleški tednik „Truth“ je prinesel hudo satiro proti parve-nijem. Satira je pisana v obliki vprašanj na damo iz „najboljše družbe“ in odgovorov. Med temi so n. pr. tudi taka-le vprašanja in taki odgovori: Na kaj treba paziti bolj: na denar ali dobro ime? — Dama odgo-varja: Na denar, kajti le s tem si morem pridobiti ugled in priljubljenost. Dobro ime pa nima nobene veljave. — Katere čed-nosti so potrebne, da pride človek v naj-boljšo družbo? — Bogastvo, zakonska ne-zvestoba in nesramnost. — Torej ni po-trebno, da je človek dostojen, ako je člen najboljše družbe? — Treba je biti člen najboljše družbe, da je človek dostojen, toda ni treba biti dostojen, da more biti človek člen najboljše družbe... itd.

Književnost.

— **Glas vjedinjene hrvatske, srpske i slovenačke omladine za književnost, poli-tička i socialna pitanja.** Broj 2. ima tole vsebino: Policajni moral. — A. Schäffle: Jedro socializma. Svet. Pribečević: Hrvat i srp. opozicija prema našim narodnim as-piracijama. — M. Kristof: Gospodarska kriza i zemljoradničke zadruge. Dr. Th. Ziegler: Djak prema politici i socijalnome pitanju. — Književnost. — Bilješke. — Naročnina za pol leta 1-50 gld. se pošilja na naslov: M. Šrabac, Zagreb, Tvornička ulica 2 a.

Slovenol in Slovenke! Ne zabite
družbe sv. Cirila in Metoda!

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 21. julija. Krščansko-socialna stranka je obelodanila protest proti razglasenim pogodbenim zakonom. Protest je zbran v jako surovem tonu, tako da se kaj spozna, da sta ga spisal Biellohlawek in Axman. V tem protestu se tudi ponavlja stara bajka, da so Čehi za jezikovne naredbe se zavezali, glasovati za pogodbeno predlogo, kar je tendenčna laž, katero je še Baden v javni seji državnega zbora kot tako ožigal.

Dunaj 21. julija. Sinočna promenade socialnodemokratskih delavcev se je izvršila v najlepšem redu. Policija je bila odredila jako obsežne varnostne priprave, ki pa so se izkazale kot nepotrebne. Socialni demokratje so si krščanske socialiste samo ogledali. Župan Lueger je bil že tri ure pred to demonstrativno promenado prišel v „Englischer Hof“, kjer se je vršilo kršč. socialno zborovanje, in zapustil ga je pod policijskim nadzorstvom šele po 11. uri ponoči.

Dunaj 21. julija. „Neues Wiener Abendblatt“ prijavlja protest, katerega je srbska radikalna stranka obelodanila proti Milanu. Ta protest je izšel v Genevi. V njem je rečeno, da srbska radikalna stranka nima vzroka, pomagati Milanu do navideznega mučeništva in mu omogočiti, da prikrije svoja izdajska dejanja. Milan se nahaja v položaju borzianca, ki ponareja menice, da tako odloži neizogibno katastrofo. Milan je vse stavil na jedno karto. Bati se je, da bodo najboljši srbski sinovi izdihili pod rabljevo sekiro, zato se obrača radikalna stranka do vsega evropskega časnopisja in je prosila, naj se upre Milanovemu počenjanju.

Petrograd 21. julija. Bivši srbski poslanik Gruić se vrne v Beligrad, ker mu je ruska vlada zagotovila, da ga ne pusti aretirati.

Petrograd 21. julija. Adjutant umrlega prestolonaslednika se je ustrelil. Uzrok je to, da mu je cesar strogo zaukazal, naj prestolonaslednika nikdar samega ne pusti, a on je ta ukaz preziral, vsled česar je bilo prestolonasledniku omogočeno, da se je vozil na kolesu, kar ga je končalo.

Rim 21. julija. Včerajšnji potres je pač povzročil veliko paniko, toda škode, o kateri se poroča, ni povzročil.

Bratje Sokoli!

V nedeljo, dne 23. julija t. l. praznuje bratsko

„Bratno društvo v Tržiču“

svojo

desetletnico

katero slavnosti se udeležijo poleg „Gorenjskega Sokola“ tudi naše društvo korporativno z zastavo.

Zbirališče v nedeljo zjutraj ob 7. uri na južnem kolodvoru, odhod ob 7. uri z gorenjskim vlakom v Kranj in od tam naprej z vozniki v Tržič.

Da se prav obilno udeležite te pomembne in važne slavnosti s tolikimi težavami se borečega bratskega narodnega društva, Vas vabi z bratskim: Na zdar!

— odbor —

Redovne vaje in vaje za trobentače bodo v petek in soboto zvečer od 7.9. do 10. ure v telovadnici v „Nar. domu“.

Darila.

Uredništvu našega lista sta poslala: Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gosp. Josip Lavrenčič v Ljubljani 12 K in g. Maks Lavrenčič v Ljubljani 8 K, — skupaj 20 K, —

namestu venca na krsto umrlega jima brata Andreja Lavrenčiča v št. Petru na Krasu. — Živela rodoljubna darovalca!

Tinktura zoper kurja očesa

== gotovo najboljšo sredstvo ==
za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd.
Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr.
Dobiva se v (20-29)
deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“
M. Leustek-a v Ljubljani.

Zahvala.

Preblagorodni gospod Ivan Murnik, ces. svetnik v Ljubljani, daroval je tukajšnji šolski mladini povodom 50. letnega vladanja Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. 26 lepih podob, med temi 6 v okvirih s kronami. Za prelepi dar zahvaljujeta se v imenu obdarovane šolske mladine

Ivan Šušteršič Matija Bartel
predsednik kraj. šol. sveta. šol. vodja.

Meteorologično poročilo.

Vlšina nad morjem 306-5 m. Srednji snežni tlak 736-0 mm.

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padežina v 24 urah
20.	9. zvečer	737.4	20.8	sl. zahod	jasno	
21.	7. zjutraj	737.9	16.8	sl. jvzhod	soparno	
	2. popol.	737.4	23.4	sr. jvzh.	skoro jas.	0.0 mm

Srednja včerajšnja temperatura 20.7°, normala: 19.9°.

Dunajska borza

dne 21. julija 1899.

Skupni državni dolg v notah.	100	gld.	45	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	100		15	
Avstrijska zlata renta	119		25	
Avstrijska krona renta 4%	100		10	
Ogerska zlata renta 4%	119		—	
Ogerska krona renta 4%	96		50	
Avstro-ogerske bančne delnice	911		50	
Kreditne delnice.	381		35	
London vista	120		60	
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58		90	
30 mark	11		77	
20 frankov	9		55 1/2	
Italijanski bankovci	44		55	
C. kr. cekini	5		67	

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA
MAKS VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3.
Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5-10 gld.

Amalija Lavrenčič naznaja v svojem in v imenu svojega sina Viktorja, ter sorodnikov prežalostno vest, da je njen iskreno ljubljani soprog, gospod

Andrej Lavrenčič

gostilničar in posestnik

danes ob 1/9. uri dopoldne, previden s sv. zakramenti za umirajočega, v 38. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal. Truplo predrazlega rajnega se bo v soboto, 22. julija, ob 5. uri popoldne na tukajšnje pokopališče k večjemu pokopu preneslo.

Sv. maša za rajnega brala se bo v št. Peterški cerkvi.

Preljubljenega pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev.

Št. Peter na Notranjskem, dne 20. julija 1899. (1331)

Baron Dumreicherjeva

špiritna drožna tovarna in rafinerija v Savskem Marofu na Hrvaškem

priporoča svoje

obče znane, najboljše in mnogokrat odlikovane

droži

(Bäckerhefe).

Glavno zalogo za Ljubljano in deželo imata

Peter Strel, vinski trgovec

Ljubljana, na Mestnem trgu št. 3, in

Karol Laiblin 1731-37)

v Vegovih ulicah št. 8.

Vizitke

priporoča

Narodna

Tiskarna.

Ces. kr. avstrijske državne tiskarnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga des. Trbiš. Ob 12. uri 5 m. po noči obojni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; des. Selsthal v Anns, Ill, Solnograd; des. Klein-Reiding v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. s jutraj obojni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; des. Selsthal v Solnograd, des. Klein-Reiding v Linc, Budejevica, Pizen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko; des. Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne obojni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selsthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne obojni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Ljubno; des. Selsthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Incomost, Bregence, Curiha, Genova, Paris, des. Klein-Reiding v Steyr, Linc, Budejevica, Pizen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. sveder obojni vlak v Lince-Bled. Poleg tega vsako nedeljo in praznik ob 5 uri 41 minut popoldne v Podnart-Kropo. — **Proga v Novo mesto in v Kotevje.** Obojni vlaki: Ob 6. uri 51 m. s jutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. sveder. — **Prihod v Ljubljano** juž. kol. Proga iz Trbiša. Ob 5. uri 46 m. s jutraj obojni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Lince, Steyra, Illa, Aussees, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 55 min. s jutraj obojni vlak iz Lince-Bleda. — Ob 11. uri 17 min. dopoldne obojni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejevica, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Genova, Curiha, Bregence, Incomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lince, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne obojni vlak z Dunaja, Ljubna, Selsthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. sveder obojni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejevica, Lince, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Poleg tega ob 8. uri 42 min. sveder iz Podnarta Kropo. — **Proga iz Novoga mesta in Kotevja.** Obojni vlaki: Ob 8. uri 21 m. s jutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. sveder. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. s jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. sveder, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. s jutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9 uri 55 m. sveder, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1206)

Za poletje

priporoča

AVG. AGNOLA

Ljubljana, Dunajska cesta 19

poleg „Figovca“

svojo bogato zalogo

steklenine, porcelana, zrcal, šip itd.

posebno pa (808-48)

oprac za gostilne

v mestu in na deželi.

Vrčki, kozarci in steklenice

po zelo nizkih cenah.

Naznamam, da sem prevzel od „Narodne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno razprodajo Jurčičeve zbrane spise, potem letnike in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, katere so izšle v založbi „Narodne Tiskarne“. — Te knjige so:

Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do XI., broširan à 60 kr., elegantno vezan à 1 gld. „Ljubljanski Zvon“, letniki II., III., V., VI., broširan à 3 gld., vezan v Bonafere platnice à 4 gld. 20 kr.; — letniki VII. in VIII., broširan à 4 gld., vezan v Bonafere platnice à 5 gld. 20 kr.; — letniki od IX. do XVIII., broširan à 4 gld. 60 kr., vezan v Bonafere platnice à 5 gld. 20 kr. Posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ po 40 kr. Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan à 3 gld. Zbirka zakonov. II. Kaz. pravni red, vezan à 2 gld. 80 kr. Zbirka zbrani spisi. I. zvezek, broširan à 50 kr. Dr. Nevešekdo: „4000“. Povest, broš. à 50 kr. A. Askerc: Izlet v Carigrad, broš. à 20 kr. Po znižani ceni priporočam: Fran Kocbek, Pregovorji, prilike in reki. Prej 50 kr., sedaj samo 30 kr.

Turgenjev: Otel in sinovi, Roman, broširan à 50 kr. — Štiri novele, broš. à 20 kr. Beneš-Třebizsky: Bledne duše, Roman, broširan à 70 kr. Lefebvre: Paris v Ameriki, broširan à 50 kr. Stat nominis umbra: Časnikarstvo in naši časniki, broširano à 40 kr. Tolstoj: Dva romana, broširana à 70 kr. Jelinek: Ukrajinske dume, Povest, broširana à 15 kr. Halévy: Dnevnik, broširan à 15 kr. — Rame pripovedke, broširane à 40 kr. — Dve povesti, broš. à 25 kr. Theuriot: Undina. Povest, broš. à 20 kr. Souvestre: Vilenski brodnik. Povest, broš. à 15 kr. Jurčič: Listki, broš. à 15 kr. — Gregorčičevim kritikom, broš. à 30 kr. Avstrijski patrijot: „Parteiwesen der Slaven“, broširano à 50 kr. 38

Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.

L. Schwentner

knjigotržec

V Ljubljani, Dvorni trg šte. 1.

Zahvala.

Šupljani čentjakobskega okraja iztekafo tem potom najkoplejšo zahvalo velečenjenemu goop. št. Ivanu Tavčarju, da se je v občinskem ovetu krepko zavzel za dovolitev snatnega znesha 5000 gld. za odhup klopčičev in Trčkove hiše, da se tako dobi prostor za sgradbo novega župnišča, kakor tudi vsem drugim goopodom občinskim ovetnikom, kateri so glasovali za njegov predlog.

2) Ljubljani, 21. julija 1899.

(1320) Šupljani in volilci.

Krepak učenec

iz dobre hiše vsprejme se v tovarno barv A. Hauptman-a v Ljubljani. (1306-3)

Priporočava (21-165)

Kulmbaško sladno pivo

pastêrizovano v steklenicah

znano po svojih izvrstnih učinkih.

Kavčič & Lillog
v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.

Učenca

sprejme v trgovino z mnogovrstnim blagom (1316-2) Ferd. Hlebš v Kranju.

Izjava.

Izjavljam s tem, da jaz, prava gospa Borštnikova, stanujem v Zagrebu, ter da je osoba, ki se sedaj nahaja nekje na Kranjskem (menda pri Žerovnici), sleparka, katera se sleparkske izdaja za mene, gospo Borštnikovo, ter pod mojim imenom pisma sprejema, katera so došla na mojo adresu v Zagreb.

Zofija Borštnik-ova

bivša članica slovenskega gledališča, sedaj v Zagrebu. (1319)

Sprejemam takoj ali s 1. avgustom

slovenskega stenografa

in sicer le začasno do oktobra ali novembra t. l., s plačo 40 do 50 gld. (najrajše pravnika ali abiturijenta), ter stalnega

spretnega pisarja

s plačo po zmožnosti in dogovoru.

Dr. Dragotin Treo

(1311-4) odvetnik v Postojni.

Štajersko deželno zdravilišče
KOPEL Rogatec SLATINA
Sezona: maj-september
KRAŠNA LEGA!
Udobnost in ceneno poletno bivališče!
Sijajni zdravilni železci, jeter ledvic uspehi pri boleznih in sopilnih organov
Varnostna zdraviljenja. Prospekti pošilja brezplačno po pošti.